

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura NIK w Zielonej Górze

LZG.410.001.02.2020

bryg. mgr inż. Patryk Maruszak
Lubuski Komendant Wojewódzki
Państwowej Straży Pożarnej

Komenda Wojewódzka
Państwowej Straży Pożarnej w Gorzowie Wlkp.
ul. ks. kard. Stefana Wyszyńskiego 64
66-400 Gorzów Wlkp.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/20/001, Wykonanie budżetu państwa w 2019 r. – wykorzystanie dotacji na realizację projektu pn. *Usprawnienie systemu ratownictwa na drogach (etap IV)*, w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej w Gorzowie Wlkp., ul. ks. kard. Stefana Wyszyńskiego 64, 66-400 Gorzów Wlkp., zwana dalej „Komendą” lub „KW PSP”
Kierownik jednostki kontrolowanej	bryg. mgr inż. Patryk Maruszak, od 28.10.2017 r. Lubuski Komendant Wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej
Podstawa prawna podjęcia kontroli	art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹ , zwanej dalej „ustawą o NIK”
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli, Delegatura w Zielonej Górze
Kontroler	Norbert Serafin, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr LZG/5/2020 z 9.01.2020 r.

[akta kontroli str. 1-2]

II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli	Celem kontroli było dokonanie oceny pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności wykorzystania przez Komendę w 2019 r. dotacji celowej z budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich (część 85/08 – województwo lubuskie) na realizację projektu pn. <i>Usprawnienie systemu ratownictwa na drogach (etap IV)</i> , w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020.
--------------	--

III. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA	Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia sposób wykorzystania przez Komendę w 2019 r. dotacji celowej na realizację projektu pn. <i>Usprawnienie systemu ratownictwa na drogach (etap IV)</i> , w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020.
Uzasadnienie oceny ogólnej	Realizacja projektu pn. <i>Usprawnienie systemu ratownictwa na drogach (etap IV)</i> , zwanego dalej „projektem”, odbywała się zgodnie z założeniami merytorycznymi określonymi we wniosku o dofinansowanie oraz zgodnie z harmonogramem – Komenda osiągnęła zakładany w 2019 r. postęp rzeczowy projektu. Środki na realizację projektu były przekazywane do KW PSP w terminach i kwotach umożliwiających ich wykorzystanie, a wszystkie wydatki zostały poniesione zgodnie z przeznaczeniem i były właściwie udokumentowane. W związku z realizacją projektu, Komanda w 2019 r. wydatkowała 11.190,5 tys. zł, z czego 9.511,9 tys. zł (85%) stanowiło dofinansowanie z Unii Europejskiej. W ramach projektu KW PSP zakupiła przede wszystkim ciężkie i średnie samochody ratowniczo-gaśnicze ze zwiększonym potencjałem ratownictwa drogowego, które użytkowane są przez miejskie i powiatowe komendy Państwowej Straży Pożarnej w województwie lubuskim.

¹ Dz. U. z 2019 r. poz. 489, ze zm.

² W kontroli wykonania budżetu państwa w 2019 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej ani dla negatywnej stosuje się ocenę w formie opisowej.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Przedmiotem projektu³ jest doposażenie Państwowej Straży Pożarnej (dalej jako „PSP”) w sprzęt do prowadzenia akcji ratowniczych w transporcie drogowym, a co za tym idzie optymalizacja efektywności ich prowadzenia przez PSP na obszarze Polski. Realizacja projektu, stosownie do jego założeń, ma wpłynąć na poprawę stanu bezpieczeństwa ruchu drogowego dzięki usprawnieniu możliwości ewakuacji osób poszkodowanych w wypadkach na drogach oraz likwidacji skutków powstałych zagrożeń dla życia i zdrowia, a także środowiska naturalnego. W ramach projektu planowane były przede wszystkim zakupy sprzętu dla służb drogowego ratownictwa technicznego, w tym pojazdów z niezbędnym specjalistycznym wyposażeniem.

Beneficjentem projektu jest Komenda Główna PSP. Upoważnionymi do ponoszenia wydatków kwalifikowanych są natomiast komendy wojewódzkie PSP, których zadaniem jest prowadzenie postępowań przetargowych, występowanie o środki, dokonywanie płatności oraz odbiór zakupionego sprzętu. Funkcję Instytucji Pośredniczącej dla projektu pełni Centrum Unijnych Projektów Transportowych.

W dniu 3.10.2017 r. pomiędzy Komendą Główną PSP i Centrum Unijnych Projektów Transportowych została podpisana umowa o dofinansowanie, aneksowana następnie w dniu 7.03.2018 r.⁴.

[akta kontroli str. 3-65]

W dniu 20.04.2017 r. Komenda Główna PSP zawarła z Komendą porozumienie w sprawie realizacji projektu, które następnie było aneksowane w dniu 4.04.2018 r. (do rzeczowego zakresu zakupów dodano ciężki samochód ratownictwa technicznego z rotatorem do usuwania skutków kolizji drogowych, z terminem nabycia po 2019 r.). W ramach tego porozumienia, Komenda Główna PSP upoważniła Komendę do ponoszenia wydatków kwalifikowalnych związanych z realizacją projektu w kwocie przeznaczonej na realizację przypisaną mu części. Stosownie do postanowień tego porozumienia, Komenda Główna PSP wykonywała i odpowiadała m.in. za: koordynację działań w ramach projektu, prawidłowość rzeczową i finansową realizacji projektu, zawarcie umowy o dofinansowanie, przeprowadzenie postępowań o udzielenie zamówień publicznych, monitorowanie przebiegu realizacji projektu, przedstawienie wniosków o płatność oraz zapewnienie trwałości projektu. Z kolei Komenda wykonywała i odpowiadała m.in. za: ponoszenie wydatków na realizację projektu, ewidencję i dokumentowanie poniesionych wydatków, przyjęcie na stan zakupionego w ramach projektu majątku, zapewnienie jego utrzymania w należytym stanie oraz przekazanie poszczególnych jego składników do użytkowania poszczególnym miejskim lub powiatowym komendom PSP.

[akta kontroli str. 87-93]

Komenda nie dokonywała wyboru dostawców pojazdów, narzędzi oraz innych przedmiotów, stanowiących zakres rzeczowy projektu, który był realizowany w 2019 r. Zamawiającymi w tym zakresie były: KW PSP w Kielcach (zadanie nr 7 – ciężkie samochody ratowniczo-gaśnicze), KW PSP w Rzeszowie (zadanie nr 8 – średnie samochody ratowniczo-gaśnicze), KW PSP w Lublinie (zadanie nr 9 – zestawy hydrauliczne) oraz KW PSP w Białymstoku (zadanie nr 10 – zestawy oświetleniowe).

³ Projekt realizowany jest w ramach działania nr 3.1. Rozwój drogowej i lotniczej sieci TEN-T i osi priorytetowej III: Rozwój sieci drogowej TEN-T i transportu multimodalnego.

⁴ Przedmiotem aneksu było zwiększenie całkowitej wartości projektu z 200.000.000 zł do 258.823.529,42 zł oraz rozszerzenie zakresu rzeczowego projektu o zakup dodatkowych 16 jednostek sprzętowych.

[akta kontroli str. 66, 70-86, 157-158, 247-263, 273-289, 294-303, 309-321]

2. W dniu 11.04.2017 r. Komendant Główny PSP powiadomił Wojewodę Lubuskiego, że Komenda jest jednym z podmiotów upoważnionych do ponoszenia wydatków kwalifikowanych na zakup specjalistycznego sprzętu w ramach projektu oraz, że będzie ona płatnikiem za dostawę części ww. sprzętu, określając jej zakres zaangażowania finansowego. W związku z powyższym, Komendant Główny PSP wniósł do Wojewody Lubuskiego o wystąpienie do Ministra Finansów ze stosownym wnioskiem o zapewnienie finansowania projektu.

Na podstawie art. 153 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁵, Minister Rozwoju i Finansów, decyzją z dnia 16.11.2017 r., na wniosek Wojewody Lubuskiego z dnia 17.10.2017 r., udzielił zapewnienia, że na finansowanie wdrożenia projektu, realizowanego przez Komendę, w limicie ustalonym na ten cel w ustawie budżetowej na rok 2019 uwzględnione zostały środki w wysokości 11.425.000 zł, z czego z budżetu środków europejskich – 9.711.250 zł (85%), oraz środki krajowe – 1.713.750 zł (15%).

W ramach powyższej kwoty Komenda w 2019 r. miała sfinansować zakup trzech ciężkich samochodów ratowniczo-gaśniczych ze zwiększonym potencjałem ratownictwa drogowego (za 3.600.000 zł), siedmiu średnich samochodów ratowniczo-gaśnicze ze zwiększonym potencjałem ratownictwa drogowego (za 7.700.000 zł), jednego zestawu hydraulicznych narzędzi ratowniczych o zwiększonym potencjale do ratownictwa drogowego (za 100.000 zł) oraz jednego zestawu do oświetlenia terenu akcji z agregatem prądowórczym (za 25.000 zł).

W dniu 17.07.2019 r. Minister Finansów, na wniosek Wojewody Lubuskiego z dnia 13.06.2019 r., zmienił ww. decyzję z dnia 16.11.2017 r., w ten sposób, że w limicie ustalonym na realizację przedmiotowego projektu w ustawie budżetowej na rok 2019 uwzględnione zostały środki w wysokości 7.029.464 zł, z czego z budżetu środków europejskich – 5.542.994 zł (78,9%), oraz środki krajowe – 1.486.470 zł (21,1%). Jak wynika z powyższego, wniosek Wojewody z 13.06.2019 r. polegał na zmniejszeniu kwoty decyzji o 4.395.536 zł. Wynikało to z zapewnienia na realizację projektu w budżecie dysponenta części w 2019 r. 5.387.000 zł (5.011.000 zł na wydatki budżetu środków europejskich oraz 376.000 zł na współfinansowanie w ramach budżetu państwa). Zakup ciężkich oraz średnich samochodów ratowniczo-gaśniczych został dokonany na podstawie umów z dostawcami podpisanych odpowiednio w dniach 11.02.2019 r. oraz 14.08.2018 r. (ostateczna cena zakupu dla KW PSP ciężkich samochodów wyniosła 3.557.160 zł, zaś średnich samochodów – 7.525.140 zł). Jednocześnie przedmiotowe przedsięwzięcie w ramach POliŚ zostało poszerzone o zadanie nr 22, realizowane w ramach projektu pn. „Usprawnienie systemu ratownictwa w transporcie kolejowym – etap I”, w postaci zakupu średniego samochodu ratowniczo-gaśniczego kategorii terenowej do gaszenia pożarów w trudno dostępnym terenie za cenę 1.042.049,85 zł.

Dnia 6.11.2019 r. Minister Finansów, na wniosek Wojewody Lubuskiego z dnia 9.10.2019 r., dokonał kolejnej zmiany decyzji z 16.11.2017 r., w ten sposób, że w limicie ustalonym na realizację projektu w ustawach budżetowych na lata 2019-2021 uwzględnione zostały środki w wysokości 10.629.464 zł, z czego z budżetu środków europejskich – 8.602.994 zł, oraz środki krajowe – 2.026.470 zł. Zmiana powyższa była spowodowana poszerzeniem projektu o zadanie nr 16 – zakup ciężkiego samochodu ratownictwa technicznego do usuwania skutków kolizji drogowych (z rotatorem), które ma zostać zrealizowane w 2021 r. Na ten cel przewidziano kwotę 3.600.000 zł.

⁵ Dz. U. z 2019 r. poz. 869, ze zm.

Ostatecznie, uwzględniając wartość zamówień wynikających z umów z dostawcami sprzętu zakupionego w ramach projektu, Komenda na jego realizację wydatkowała 11.190.521,80 zł (tj. 97,9% kwoty środków pierwotnie szacowanych⁶), z czego 1.678.578,27 zł ze środków budżetu państwa oraz 9.511.943,53 zł z budżetu środków europejskich.

[akta kontroli str. 185-225]

3. Spośród 17 zadań (zakres rzeczowy projektu), jakie miały być realizowane na terenie całego kraju w 2019 r., i w których miały uczestniczyć wszystkie 16 komend wojewódzkich PSP, Komenda partycypowała w 4 zadaniach: zakup 3 z 46 ciężkich samochodów ratowniczo-gaśniczych ze zwiększonym potencjałem ratownictwa drogowego (zadanie nr 7), zakup 7 z 68 średnich samochodów ratowniczo-gaśniczych ze zwiększonym potencjałem ratownictwa drogowego (zadanie nr 8), zakup jednego z 79 zestawów hydraulicznych narzędzi ratowniczych o zwiększonym potencjale do ratownictwa drogowego (zadanie nr 9) oraz zakup jednego z 26 zestawów do oświetlenia terenu akcji z agregatem prądotwórczym (zadanie nr 10).

Użytkownikami ww. samochodów i sprzętu są komendy miejskie i powiatowe PSP w województwie lubuskim, co potwierdziły oględziny przeprowadzone w toku przedmiotowej kontroli. Trzy ciężkie samochody ratowniczo-gaśnicze znajdują się w dyspozycji Komendy Miejskiej PSP w Gorzowie Wlkp., Komendy Miejskiej PSP w Zielonej Górze oraz Komendy Powiatowej PSP w Żaganiu. Średnie samochody ratowniczo-gaśnicze użytkowane są przez komendy miejskie PSP w Gorzowie Wlkp. i w Zielonej Górze oraz komendy powiatowe PSP we Wschowie, w Świebodzinie, Sulęcinie, Słubicach i Żaganiu; zestawem do oświetlenia terenu akcji dysponuje Komenda Powiatowa PSP w Krośnie Odrzańskim, zaś zestawem hydraulicznych narzędzi ratowniczych – Komenda Powiatowa PSP w Strzelcach Krajeńskich.

[akta kontroli str. 66-69, 94-99, 173-184, 224-225]

4. Stosownie do zapisów ujętych we wniosku o dofinansowanie projektu, cztery zadania, w których uczestniczyła Komenda, miały być zrealizowane w następujących terminach:

- zadanie nr 7 (zakup ciężkich samochodów ratowniczo-gaśniczych ze zwiększonym potencjałem ratownictwa drogowego) – do lipca 2021 r.;
- zadanie nr 8 (zakup średnich samochodów ratowniczo-gaśniczych ze zwiększonym potencjałem ratownictwa drogowego) – do czerwca 2021 r.;
- zadanie nr 9 (zakup zestawów hydraulicznych narzędzi ratowniczych o zwiększonym potencjale do ratownictwa drogowego) – do czerwca 2019 r.;
- zadanie nr 10 (zakup zestawów do oświetlenia terenu akcji z agregatem prądotwórczym) – do lipca 2019 r.

Szczegółowe i aktualne daty zakończenia realizacji ww. zadań ujęto w harmonogramie projektu. Według zaktualizowanego na dzień 1.08.2019 r. harmonogramu realizacji projektu, daty dostawy pojazdów i narzędzi, objętych ww. zadaniami były następujące: zadanie nr 7 – 30.07.2021 r., zadanie nr 8 – 30.06.2021 r., zadanie nr 9 – 14.06.2019 r., zadanie nr 10 – 4.07.2019 r. Samochody i narzędzia, będące przedmiotem projektu zostały odebrane przez zamawiających z zachowaniem ww. terminów.

[akta kontroli str. 155-156, 171-172, 224-225, 304-305, 322-323]

5. Zgodnie z treścią załącznika pn. *Zestawienie wskaźników do monitorowania postępu rzeczowego projektu*, do aneksu do umowy o dofinansowanie z dnia

⁶ 11.425.000 zł.

7.03.2018 r., jedynym istotnym wskaźnikiem dla celów inwestycji jest liczba sztuk zakupionego sprzętu/systemów służących poprawie bezpieczeństwa/ochrony uczestników ruchu drogowego. Wartość docelowa tego wskaźnika wynosi 266, zaś rokiem osiągnięcia wartości docelowej jest 2022⁷. Przedmiotowego projektu nie dotyczą informacyjne wskaźniki produktu oraz wskaźniki rezultatu bezpośrednio istotne dla celów inwestycji. Wartość docelowa informacyjnych wskaźników rezultatu bezpośredniego w postaci wzrostu zatrudnienia we wspieranych podmiotach oraz liczba nowo utworzonych miejsc pracy wyniosła „zero”⁸.

[akta kontroli str. 153, 169-170, 224-225]

6. W dokumentacji przechowywanej w Komendzie, w związku z realizacją projektu, znajdują się m.in. faktury zakupu samochodów i sprzętu (wraz z pełnym opisem dowodów księgowych i dekretacjami), kserokopie umów na dostawę ww. składników majątku trwałego, protokoły odbioru faktycznego oraz techniczno-jakościowego, protokoły zdawczo-odbiorcze oraz protokoły przekazania-przyjęcia środka trwałego w użyczenie komend miejskich i powiatowych PSP w województwie lubuskim, szczegółowe wykazy sprzętu będącego przedmiotem przekazania, umowy użyczenia pomiędzy KW PSP a podlegającymi jej komendami miejskimi i powiatowymi PSP, protokoły szkolenia obsługi sprzętu.

[akta kontroli str. 226-331]

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Zielonej Górze.

Zielona Góra, 12 marca 2020 r.

Kontroler
Norbert Serafin
doradca ekonomiczny

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Zielonej Górze
p.o. Dyrektora
Włodzimierz Stobrawa

.....
podpis

⁷ Na koniec 2019 r. stopień osiągnięcia wartości wskaźnika przyjętego dla projektu wyniósł 77,07%.

⁸ Taka wartość docelowa wynika z faktu, że w przedmiotowym projekcie wskaźniki rezultatu należą do kategorii wskaźników informacyjnych, z uwagi na brak związku między celami projektu a obligatoryjnymi wskaźnikami informacyjnymi.

